

Referat fra Nasjonalt brukerråd

Dato/Sted: 18.11.2020/Videokonferanse

Tid: 12.00-16.00

Deltok:

- Martin Berhovde, UngFunk,
- Terje Holsen, FFO/NTF,
- Alexander Kvalheim, Døveforbundet/FFO (3. vara).
- Ragnar Skaug, NHF/SAFO,
- Marit Skatvedt (vara), FFO/HLF,
- Karen Hultgren Olsen, SAFO/NFU,
- Berit Therese Larsen (vara), FFO,
- Sverre Fuglerud (vara), FFO/NBF,
- Anne B. Befring, SAFO/FNDB,
- Harald Kvame Hansen, FFO/LUPE,
- Solveig Klinkenberg (vara), FFO/LUPE,
- Åsne Midtbø Aas, FFO/Dysleksi Norge,
- Hans-Petter Østreng, FFO/HLF,
- Ingjerd Haukeland, FFO/Afasiforbundet i Norge,
- Hanne Skarsvåg (vara), FFO/ADHD Norge

Fra Statped: Tone Mørk, Berit Fulsaa, Stine Øvrebø og Annemarie B. Hansen.
Walter Frøyen og Elisabet Dahle deltok i enkeltsaker.

Ikke tilstede: Per Gunnar Johnsen, Døveforbundet/FFO, Line Skåtøy (vara), Fri,d
Tellefsen Svineng (vara), SAFO/NFU Ungfunk, Gro Segerblad (vara), SAFO/FNDB,
Rita Lie (vara), FFO/Dysleksi Norge, (vara), FFO/FFHB, Elin Langdahl (vara),
NHF/SAFO, Nina Holmen, FFO/ADHD Norge,

Saksliste:

- 22/2020 Godkjenning av referat fra 9.september 2020
- 23/2020 Runden rundt bordet
- 24/2020 Forslag til nytt mandat i Statped med vedlegg er overlevert Kunnskapsdepartementet, Tone Mørk og Walter Frøyen
- 25/2020 Botilbudet, Tone Mørk og Elisabet Dahle
- 26/2020 Tilbud om tegnspråkopplæring, Tone Mørk og Elisabet Dahle
- 27/2020 Vurdere og gjennomføre organisering og lokalisering av Statped, Tone Mørk og Beate Hengy
- Orientering fra Statped, Tone Mørk

22/2020 Godkjenning av referat fra 9.september 2020 – Beslutning

[Referat fra Nasjonalt brukerråd 9.9.2020](#)

Referatet ble godkjent i møtet.

23/2020 Runden rundt bordet - Orienteringer

Orientering fra organisasjonene og Statped.

Harald Kvame Hansen - Solveig Klinkenberg (vara), FFO/LUPE

- Likemannssamling i juni
- Likemannsarbeid for å etterstrebe å få undervisningstilbud for de som har vedtak om spesialundervisning, denne undervisningen uteblir pga. situasjonen med korona
- Utfordring: Hvordan ta igjen det som går tapt av spesialundervisning. Kontakt med foreldre som mener det er for strenge besøksregler ved omsorgsboliger, men også de som mener det motsatte.
- Arbeid med høringer
 - o Helsedirektoratet - nasjonal veileder – savner opplæringssektoren inn i veilederen
 - o Bedre velferdstjenester for barn og unge
 - o Fritt brukervalg
- Mange brukere er preget av tiden vi er i nå.

Ingjerd Haukeland, FFO/Afasiforbundet i Norge

- Jobber digitalt, har omgjort fysiske kurs til webinar
- Jobber med logopedtilbud i kommunen, vil ha en «skal» tjeneste i kommunen og det fordrer midler til kommunene.

Hans-Petter Østreng og Marit Skatvedt, FFO/HLF

- En fysisk samling i oktober med foreldre og barn
- Den digitale samhandlingen er en utfordring for hørselshemmede. Lyden og utydelig tale/kommunikasjon gjør det vanskelig i deltakelse i møter, møteplasser og undervisning. Derfor viktig med teksting av all tale på alle digitale flater.
- Mikrofonbruk og smitteverntiltak har vært et tema som HLF har jobbet med, da skoler har nektet å bruke mikrofoner grunnet covid. Nå. Nå veiledere på NAV-hjelpemiddelsentral sine sider som gjelder dette, og som viser at det ikke er holdbart å nekte å bruke mikrofon: [her](#).

- Nylige høringsuttalelser som kan ha interesse:
<https://www.hlf.no/hva-vi-jobber-med/horingsuttalelser/hlfs-innspill-til-horing-om-bedre-velferdstjenester-for-barn-og-unge-som-har-behov-for-et-sammensatt-tjenestetilbud/>
- <https://www.hlf.no/hva-vi-jobber-med/horingsuttalelser/hlfs-horingsinnspill-om-forskrift-om-tilskuddsordning-for-lokal-kompetanseutvikling-i-barnehage-og-grunnopplaring/>
- En gruppe bestående av eksterne og interne ressurser, nedsatt av HLF, har siden 2018 arbeidet med å se på støttesystemet rundt hørselshemmede barn og unge. Arbeidet er nå ferdig, og lansering av en rapport vil skje 9. desember. Det kommer frem at det tekniske i stor grad er tilfredsstillende, men det er mangler ved den pedagogiske tilretteleggingen.

Terje Holsen, FFO/NTF

- Har avlyst arrangement, ungdom og voksen uttrykker at de er ensomme i hverdagen
- NTF har begrenset likemannsarbeidet sitt når det gjelder bidrag/stille opp å orientere om hvordan det er å leve med Tourette og hvordan man kan imøtekomme barn, unge og voksne med Tourette. I høst gjorde foreningen en revurdering av dette og holdt et kurs for likemenn om hvordan informere om å leve med Tourette

Karen Hultgren Olsen, SAFO/NFU

- Arrangerte landsstyremøte med lederne i NFU i oktober
- Besøksforbud på institusjoner har vært en krevende sak
- Forbereder årsmøtet i mars 2021
- Nettressurs med informasjon og tips til foreldre som har barn med funksjonsnedsettelse i skolen [her](#)

Martin Berhovde, UngFunk

- Oppfølging av nye medlemmer
- 40 års jubileum
- [Arbeid med høringsuttalelser](#)
- Flere aktiviteter er avlyst, men har digitale møter og møteplasser
- Samarbeidet med Likestillingssenteret om animasjonsfilm

Sverre Fuglerud, FFO/NBF

- Opplever utfordringer knyttet til at tekniske/digitale løsninger ikke er universelt utformet. Eksempelvis i dagens videomøte i Statped.
- Jobber for å få midler til å etablere tilbud for synshemmede og psykiskhelse ved Nasjonalt behandlingssenter på Gaustad.
- Kjemper for at det skal følge med midler til å iverksette tiltakene som er beskrevet i Veikartet.
- Mange familier får en ekstra økonomisk belastning fordi barna trenger briller. Arbeid med underskriftskampanje.
- Digitalt foreldrekurs, samlingen fortsatte med sosialt samvær utover ettermiddag og kveld. Det opplevdes som vellykket, brukte Zoom. Noen steder blir arrangement avlyst på grunn av smittevern.
- NBF har ringt rundt til alle sine medlemmer for å høre hvordan de har det og om de trenger hjelp til å kontakte noen i den perioden vi er i.
- Statped og hva omstillingen berører – Høringsmøter fredag 20.11
- Det er i samarbeid med Lego utarbeidet legoklosser med punktskrift, eks. klosser med tall fra 1-24, julekalender.
- Det er også laget en barnesangbok med punktskrift
- Utvalgsarbeid i forbindelse med BPA med frist 1. juli 2021. Utvalget holder innspillkonferanse 2. desember:
<https://nettsteder.regjeringen.no/bpa/innspillskonferanse/> (arrangementet)

Berit Therese Larsen (vara), FFO:

- [Høringsarbeid](#) (lenke til FFOs høringside):
 - o Høring Forskriftsfesting retningslinjer for tilskuddsordning for lokal kompetanseutvikling
 - Ikke beskrevet hvordan brukermedvirkning ivaretas.
 - Statped og PPT bør være obligatorisk i samarbeidsforum.
 - o Statsbudsjettet:
 - FFO er opptatt av finansiering av Veikart skole og stiller krav til at det skal settes av midler til dette. Videre er FFO opptatt av universell utforming i videregående skole og høyere utdanning. FFO har også innspilt bekymring knyttet til ressurskutt i Statped.
- Undersøkelse om sammenhengen mellom somatikk og psykisk helse. 4000 svar.
- FFO opptatt av hvordan ha det bra og ta vare på seg selv og andre i koronaperioden. FFO har laget tips og råd med animasjonsfilmer til adventskalender i desember.

- Konferanse i forbindelse med FFOs 70 års jubileum. Tema for konferansen var brukermedvirkning. Opptaket ligger tilgjengelig på FFOs nettsider: <https://ffo.no/organisasjonen/brukermedvirkning/pa-lag-med-brukeren/>
- Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) inviterer i samarbeid med FFO Rogaland til et halvdagswebinar den 30. november 2020 om rettigheter i grunnskolen for funksjonshemmede og kronisk syke barn. Lenke til arrangementer på FFOs nettsider: <https://ffo.no/arrangementer/du-har-mer-punch-nar-du-kjenner-dine-rettigheter/>

Hanne Skarsvåg (vara), FFO/ADHD Norge

- Konferanse i høstferien om ADHD i skolen. Gode tilbakemeldinger i etterkant. Lenke til konferansen: <https://www.jobbaktiv.no/arrangementer/adhd-i-skolen/>
- Planlegger konferanse om dropout og spesialundervisning. Opplever at tjenestene under pandemien er dårligere eller redusert. Ser tendens til at dropout-tallene stiger.
- ADHD og Avhengighet– spilt inn og lagt ut på nettsidene våre, [her](#) (lenke til ADHD Norges nettsider)
- Gjennomført brukerundersøkelse på skole
- Noen avlyste arrangementer pga. Covid-19

Ragnar Skaug, SAFO/ NHF

- Høringsarbeid:
 - o Helsedirektoratet nasjonal veileder utviklingshemming
 - o Bedre velferdstjenester for barn og unge
- Bruker Rettighetssenteret ved FFO mer aktivt i saker
- [Foreldreundersøkelse korona](#) (lenke til undersøkelse)
- Flere avlyste arrangement og utfordringer med å involvere medlemmer i påvirkningsarbeid pga. Covid-19
- Arrangerte tur til Dyreparken i Kristiansand i sommer.

Alexander Kvalheim, NDF/FFO

- Døves kulturdager er utsatt til 2021
- [Språkdagen: Petter Noddeland deltok i en debatt om mindretallsspråkene i Norge](#)
- Organisasjonen er bekymret for omstillingen i Statped. Det er ikke realistisk at kommunene er på nivået som kreves for å hjelpe barn ung unge.
- NDF opplever å ikke bli involvert i beslutninger som tas i Statped. NDF understreket at det er viktig følge retningslinjene for brukermedvirkning. Dersom disse ikke følges brytes menneskerettighetene.

Anne Berit Befring, SAFO FNDB

- Vellykket likemannssamling i oktober. Foredrag om prosjekt omsorg og styringsføre.
- Opplever at tolketjenesten fungerer bedre nå enn den gjorde i våres.

Orienteringer fra Statped

- Håndtering av Covid-19 i Statped:
 - o Flere av Statped sine kurs og konferanser er gjennomført digitalt
 - o Statped har gjennomført tjenestereiser der hvor kommuner har bedt oss komme ut.
- Statped arbeider med omstilling, nytt mandat og ny organisering.

Direktør kommenterte innspill fra NDF om brukermedvirkning i prosesser knyttet til omstilling, nytt mandat og ny organisering, herunder brukermedvirkning i disse prosessene:

- Statped har ikke beslutningsansvar i forbindelse med oppfølgingen av meldingen Tett på tidlig innsats. Oppfølgingen av meldingen er organisert som et prosjekt i Kunnskapsdepartementet med styringsgruppe i departementet. Styringsgruppen mottar innspill fra Statped. Behandlingen foregår i KD med beslutning på politisk nivå. Det foregår nå høringsmøter med brukerorganisasjonene i departementet og organisasjonene oppfordres derfor å komme med innspill i disse møtene.

24/2020 Forslag til nytt mandat i Statped

Forslag til nytt mandat for Statped er oversendt til Kunnskapsdepartementet. Det er lagt opp til et høringsmøte og videre behandling av politisk ledelse. Det er planlagt at styringsgruppen i KD skal behandle mandatet i møte 15. desember og tas videre opp med politisk ledelse i januar. Etter at mandatet er besluttet skal det effektueres.

Statped har i oversendelsesbrevet uttrykt bekymring på om vi klarer å bygge en kompetanse i kommuner og fylkeskommuner i løpet av femårsperioden.

Innspill i møtet:

HLF:

- Punkt 3.2: Usikkert hva kommuner og fylkeskommuner skal gjøre selv før de kobler på Statped. Kan ta lang tid før Statped kobles på. Bekymring for at barn og unge opplever utsetting.
- Forventingene til kommuner og fylkeskommuner bør konkretiseres. Hva skal være på plass og hva skal de håndtere selv?
- Dersom forskning skal legges til et eget senter bør mandatet også beskrive hvordan samarbeidet mellom Statped og senteret skal sikres.

- Forståelig at mange av de fysiske samlingene nå legges digitalt pga. Covid-19, men det er viktig å også ha tilbud om fysiske samlinger. Mange barn og unge opplever nå å kun få digital undervisning i tegnspråk. Det vil gå ut over den uformelle læringen som skjer ved å delta fysisk.

Dysleksi Norge:

- Opplever omstillingen som krevende. Det oppleves som at vansker som ADHD og dysleksi skal ivaretas i kommuner med mindre det handler vansken er varig, kompleks og omfattende. Det er viktig at det opprettes brukermedvirkningskanaler inn i fylke og kommuner. Det er viktig at organisasjonene kobles på for å sikre brukernes stemme som kan bidra med å beskrive hvilket faglig nivå som kreves av tjenesteyterne i kommuner og fylkeskommuner.
- Er det slik at universitet- og høyskolesektoren har den kompetansen som kreves?
- Bekymret for kompetansehull.

NDF:

- Det er ambisiøst å forvente at kommuner og fylkeskommuner skal komme på det nivået som er skildret i mandatet og vedlegget.
- Understrekte at det er ulikt å ha rett på og få tjenester

UngFung:

- Det krever mye og bred kompetanse i kommuner og fylkeskommuner. Opplever i dag at det ikke er kompetanse.
- Økt ansvar til kommunene skaper forskjeller og ulik behandling. Spesielt bekymret for tilbudet i små kommuner.
- Kommuner og fylkeskommuner prioriterer midler ulikt som også kan lede til ulikhet i tjenestetilbudet.
- Opplever mandatet som ambisiøst.

NFU

- Hvor mye er kommunene og fylkeskommunene orientert om endringene som er foreslått? Det er mange små kommuner som ikke har forutsetninger for å levere på nivået som mandatet beskriver.

NHF:

- Dette er et lagspill hvor pasninger er grunnlaget for å lykkes. Her er det KD som er trener som ber om at Statped sender over pasningen til kommuner og fylkeskommuner som ikke er klar til å ta imot pasningen. Mottaker må være i

stand til å ta imot før pasningen sendes. Det er snakk om timing.

Kommentar fra Statped:

- I oversendelsesbrevet til departementet har Statped pekt på at dette blir en stor utfordring for små kommuner.
- Tilbudet slik det er i dag er ulikt. Det er viktig at prinsippet om lik rett til tjenester etterleves.
- Statped har ikke holdningen tjenester skal leveres digitalt til enhver pris. Det gis tilbud om fysiske tjenester når det er behov for det. Digitale tjenester gir Statped mulighet til å levere tjenester raskere og enklere.
- Like tilfeller behandles ulikt i kommunene. Kompetansen i kommunene skal spisses. Selv om vi skal behandle alle særskilt og unikt må vi sikre at alle har lik rett.
- I vedlegget til forslag til mandat har Statped skissert opp hvilken kompetanse det er nødvendig at fylkeskommuner og kommuner har for å kunne følge opp det som kommer ut fra stortingsmeldingen.
- Det er kommunene og fylkeskommunene har plikt til å gi alle opplæring. Statped skal bistå kommunene til å oppfylle denne plikten.
- Statped skal ikke utarbeide en liste over hvilke diagnoser vi ikke skal jobbe med. Det er vanskegraden som avgjør hvorvidt saken kommer til Statped eller ikke. Statped kommer fortsatt til å arbeide med ADHD og dysleksi, men det er i de mest komplekse sakene eller dersom flere vansker som inntreffer samtidig. Kommuner og fylkeskommuner skal definere hva de har behov for i tråd med meldingen. Kommunene skal definere og søke bistand fra Universitet- og høyskolesektoren (UH). Dersom UH ikke har kompetansen, skal Statped kobles på.
- Det er kommuner og fylkeskommuner som har ansvar for det totale tilbudet. I tilfeller hvor kommunene ikke har kompetanse eller kunnskap kan Statped kontaktes.
- Statpeds rolle som tjenesteyter og bidragsyter i kompetansen i laget rundt barnet blir viktig fremover. Samtidig er det viktig å finne ut hvordan Statped skal støtte kommuner og fylkeskommuner og være forutsigbar knyttet til hva Statped skal være.
- Statped skal være en forpliktende aktør i tjenesteforløpet og må være en selvfølgelig part av behandlingskjeden.
- Arbeidet som nå er i prosess, er å konkretisere meldingen herunder konsekvenser og risiko ved omstillingen. Vi har forsøkt å konkretisere hvilken kompetanse som må til for å kunne realisere meldingen.

Om medvirkning og videre prosess

Beslutningen om meldingen tatt. Saken er nå til behandling i Kunnskapsdepartementet og arbeidet som Nasjonalt brukerråd informeres om er hvordan Statped leverer på bestillinger fra KD.

Det skal holdes høringsmøter i KD hvor brukerorganisasjonene er invitert. Berit Therese Larsen, FFO oppfordret organisasjonen til å komme med innspill til nytt mandat.

25/2020 Botilbudet - Orientering

Det er besluttet at botilbudet i Statped skal utfases fra 1. januar 2021. Det arbeides med å legge til rette for og finne alternativer til tilbud om overnatting til Statpeds deltakere på kurs. Botilbudet ligge ikke til Statpeds mandat.

Innspill fra organisasjonene:

- Botilbudet er trygt og godt sted for brukergruppene. Det er behov for å være et sted hvor man kan bruke tegnspråk skjermet fra andre.
- NDF understrekte at det hadde kommet melding om bekymring fra brukere og foresatte som ikke synes hotell er en god løsning.
- Statped må ta høyde for at organisasjonene kan ha begrenset kapasitet for å iverksette sosiale arrangementer
- I innledningen til saken nevnte Statped et samarbeid med Bergen døvesenter. Dette er ikke kjent.
- Det er viktig å også tenke på organisasjonene på mindre steder som har mindre kapasitet sammenlignet med organisasjonene i byene.
- Botilbudet er viktig ettersom det er en arena for å møte andre i samme situasjon. Det er også fint å komme til et sted hvor man kjenner seg igjen som gir trygge rammer. Dersom overnattingen legges til hotell, kan det gå ut over dette. Statped kan se på det en gang til for å se på kostandene totalt sett.
- For noen år siden ble Rønningen folkehøyskole brukt i forbindelse med overnatting på elevkurs. Dette var et avgrenset miljø der barn og foreldre møttes. Det er mulig det er lignende overnattingsmuligheter som kan benyttes som alternativer til hotell.

Svar på innspill:

- Tegnspråk står i meldingen skal videreføres i Statped
- For å sikre det sosial-pedagogiske tilbudet skal Statped legge til rette for tegnspråklige aktiviteter på ettermiddag og kveldstid. Dersom organisasjonene har kapasitet kan de kobles på, men det er Statped som er ansvarlig for tilbudet.
- Det skal også bookes et eget rom/avdeling på hotellet hvor deltakerne kan skjermes fra øvrige hotellgjester.

- Statped sjekker opp i status for samarbeidet med Bergen Døvesenter

26/2020 Tilbud om tegnspråkopplæring – Orientering

Det er kommet en bekymring fra Norges Døveforbund sine medlemmer om Statped planlegger å fjerne/reducere tjenestetilbud i hørselssektoren som i dag gis i Stavanger.

I Stavanger har det tatt litt lengre tid med rekruttering ettersom Statped er restriktive med tanke på omstillingen som er i prosess. Stillingene i Stavanger er nå lyst ut. Vurdering av lokasjon Stavanger vil være en del av den samme prosessen som ved de andre lokasjonene.

Tilbud om tegnspråkopplæring skal bestå. Det er forankret med lovverket for å sikre at elevers opplæringsrettigheter sikres. Statped er definert som en alternativ opplæringsarena og følger de samme kravene som skolen. Dette omfatter at kompetansekravene må være på plass. En viktig målsetting knyttet til å være en alternativ opplæringsarena er at det også skal være en sosial møteplass. Språkopplæring og tegnspråk handler om identitetsutvikling. Selv om botilbudet skal utfases skal Statped se på de sosialpedagogiske områdene.

27/2020 Vurdere og gjennomføre organisering og lokalisering av Statped - Orientering

Statped har fått i oppdrag å vurdere hvor mange og hvilke kontorsteder som bør opprettholdes med tanke på å kunne drive effektivt med et lavere driftsbudsjett i årene som kommer. Det er nedsatt en arbeidsgruppe i Statped som skal arbeide med organisering og lokalisering av Statped. Før arbeidet med lokalisering starter skal mandat og organisering fastsettes. I forbindelse med lokalisering er dette en større prosess som krever omfattende kartlegging og risikovurdering. Saken skal behandles både i Kunnskapsdepartementet og Kommunal og moderniseringsdepartementet. Statped skal utrede, men beslutningen tas i departementet.

Innspill:

- Det er viktig at Nord-Norge og den samiske delen av Statped blir ivaretatt.
- Bekymring for avstanden mellom Statped og kommunene. Det er store forskjeller mellom kommuner i Norge. Det er en bekymring for sentralisering som vil gå ut over kontakt med de mindre kommunene.

Svar på innspill:

- SEAD skal fortsatt være i Statped, men 1. halvåret vil KD gjøre en utredning.
- I meldingen foreligger det en forventning om at vi skal kjenne til de lokale forholdene. Det kreves en viss nærhet. Dette er trukket frem i meldingen.

28/2020 Eventuelt

Møteplan for 2021

Foreløpige møtedatoer for våren 2021:

24.03.2021	onsdag	Nasjonalt brukerråd
26.05.2021	onsdag	Nasjonalt brukerråd

Siste møte for brukerrepresentanter

Direktør Tone Mørk takket alle brukerrepresentanter som deltok på sitt siste møte i Nasjonalt brukerråd.

Følgende går ut av brukerrådet:

- Solveig Klinkenberg
- Åsne, Dysleksi Norge
- Igjerd Haukeland
- Ann Kathleen Hansen
- Berit T. Larsen, FFO
- Karen Hultgren Olsen
- Else G. Segerblad

Siste møte i Nasjonalt brukerråd for Tone Mørk

Direktør takket for seg. Tone Mørk går av med pensjon og fratrer sin stilling som direktør 4. desember. Annemarie B. Hansen overtar som direktør fra og med 7. desember.

Tone takker for godt samarbeid med brukerrådet.

